

ਪਰਮ

ਸ਼੍ਰੀਮਤ ਕਮਲਾਕਾਂਤ

କବି

(ଗୀତି-ଅର୍ପଣ)

ଶ୍ରୀଦର୍ପନାଥ ଶର୍ମା

ଅଧ୍ୟାପକ,

ସୋବହାଟି ସମ୍ମିତ ବିଦ୍ୟାଳୟ

নিবেদন,

‘কবৰী’ৰ অৰ্থ্য লৈ অসমীয়া গীতি-মাহাত্ম্যত আশাৰ
প্ৰবেশ পক্ষকৈ ‘ক’ৰ নগীয়া কথা এয়ে যে, ইয়াৰ প্ৰাণ-
বিলাক গীতেই আত্মনিক কৰিব। ইয়াৰ অনেক গীতেই
‘স্বিণং-স্ত্ৰাহাটী বেডিঅ’ কেন্দ্ৰৰ পৰা প্ৰচাৰিত হৈ গৈছে।
কেইটিমান স্বেচ্ছাক্ৰমে বেকৰ্ডতো আছে।

এই গীতি-অৰ্থ্য বচনিতাৰ নিজৰ বোলাতকৈ ইয়াক
খোৰহাট মন্ত্ৰী-বিদ্যালয়ৰ মহকুমাই আৰু ওহ-ওনী মকলৰ
বৰঙনি বুজি কণেতে উচিত কথা কোৱা হ’ব। এই ক্ষুদ্ৰ
কিতাপখনি প্ৰকাশ কৰোঁতে আত্মীয়-স্বজন আৰু মহোদৰ
মধ্য বন্ধু-বৰ্গৰ পৰা অনেক মহাশয় পোৱা হৈছে। ব্যক্তিগত
ওবে প্ৰত্যেক জনৰ কাৰণে শলাগৰ শব্দই আগ নবঢ়াই
মধুহীমাকৈ তেখেত মকলৰ আগত গীতিৰ ম’ফুৰা ডাঙি
ধৰিণোঁ।

এই গীতি বিলাকৰ প্ৰত্যেকটিতে বচনিতাৰ নিজা
মুৰ-মংখোজনা আছে যদিও গাথক-গাথিকা মকলে নিজৰ
কচিঙতে ৰূপ দিব পাৰে। ওৱ আৰু ওয়াৰ নগত
মাত্ৰস্বয় বাখি মূৰৰ ৰাজ্যত বিচৰণ কৰোঁতে মূৰ শিল্পীও
এজন প্ৰাণ।

বচকৰ মকলো গীতৰ প্ৰচাৰ-স্বত্ব ‘স্বিণং-স্ত্ৰাহাটী
বেডিঅ’ কেন্দ্ৰক দি থোৱা হৈছে। বচকৰ অনুমতি
নোপোৱাকৈয়ে ইয়াৰ গীতি বেডিঅ’ত গাব পাৰে।

‘কবৰী’ৰ গীতৰ শব্দইখনি অসমীয়া ৰাইজে বাহক-
বনীয়া মূলৰ ঔপহাৰ বুজি নগণেও চেনেহ আৰু স্ৰদ্ধাৰ
দান বুজি গ্ৰহণ কৰে যেন।

খোৰহাট।
১০/৫/৫৬

শ্ৰীমদকন্যাসুন্দৰী-

সূচী

সজল নয়নে আহিছিল। তুমি	—	১
পুরতী নিশাৰ আজান শুনি	—	২
তুমি মোৰ জ্বৰেৰে গুৰু	—	৩
গন্ধ উতলা শাবদী নিশাৰ	—	৪
হিয়াত জোমাৰ স্মৃতি বৈ গ'ল	—	৫
ফাগুনী উষাৰ অভিযানে	—	৬
সেই যে বিদায় বেলাৰ	—	৭
আজি এই বৰষা ৰাতি	—	৮
সেই দিনা নিবলাৰ মধু জোছনাত	—	৯
সেই সন্ধিয়াৰ বকুল বনত	—	১০
ইয়ে নোহে মোৰ গান	—	১১
আজিও স্মৃতিয়ে কয়	—	১২
হওঁ যদি চ'পা ফুল, তুমি হ'বা গাত	—	১৩
আন্ধাৰৰ আঁবে আঁবে	—	১৪
কিয় মাতে মন পাপিয়াই	—	১৫
আজিও প্ৰাণতে বাজে	—	১৬
অপোন হেৰাল সপোন দেশত	—	১৭
প্ৰিয়া বিবহৰ নয়নৰ নীৰে বেদনাৰে দিন লেখি	—	১৮
ইয়ে নোহে কামনাৰ জয়-মালিকা	—	১৯
আজি এই শাবদী ৰাতি	—	২০
স্মৃতিৰ সোঁতত হক অৱসান	—	২১
জোমাৰ কপালত সাত বহুগেৰে	—	২২
বকুলৰ ডালতে ডব দুপৰীয়া	—	২৩
মোৰ জীৱনৰ সন্ধিয়া পৰত	—	২৪
আজি এই শবতৰ মধু কামিনী	—	২৫
তুমি মোৰ জীৱনৰ মনোবিতানত	—	২৬

গীতৰ মাজেদি যদি আহা ভূমি	—	২৭
জয় ভোমাবেই জয়	—	২৮
মোৰ কবিতাৰ ছন্দ হেৰাল	—	২৯
কত অতীতৰ মাধৱী পৰশ	—	৩০
ভোমাৰ স্মৃতি মোক দিয়া পাহৰাই	—	৩১
চ'তৰে শেষতে আহিলে বিছটি	—	৩২
পূৰ্বতী নিশাৰ মোৰ সপোন পাবত	—	৩৩
(আজি) মধু জোনালীৰ সন্ধিয়া পৰত	—	৩৪
কোনেও নজনা কৈ ভূমি আহিবা নিবলে	—	৩৫
বহুত দিনৰে কথা	—	৩৬
জীৱনৰ এটি সন্ধিয়া	—	৩৭
মোৰ কামনাৰ আশা নিবাশাই	—	৩৮
মোৰ কবিতাই আজিও বিচাৰি ফুৰে	—	৩৯
কিনো ফুল বাছিলি অ' মোৰ ফুলতী	—	৪০
ভোমাৰ গীতৰ শেষ কঁপনিত	—	৪১
ভোমাৰ ভাবত মই ৰচা নাই মোৰ কবিতা	—	৪২
সুবেৰে সপোন আঁকি দিলা	—	৪৩
মৰমী কুসুম ৰাশি	—	৪৪
তৃতীয়া জোনালী বাতি, মায়াৰ সপোন পাতি	—	৪৫
মোৰ কবিতাবে ৰচিলো তোমাক	—	৪৬
কত সোঁৱৰণী কালৰ সোঁতত	—	৪৭
মোৰ জীৱন কৰি বিয়াকুল	—	৪৮
আন্দোলনৰ সোণালী ধানৰ পথাৰতে	—	৪৯
কল্পনা পাবৰ দূৰ স্পৃহা	—	৫০
হে নিকৰণ বন্ধু মোৰ	—	৫১
ফুলাম হাঁচটিৰে কি তামোল খুৱালি	—	৫২
শুভ্ৰ জোনালী নিশা	—	৫৩

ভুল শুদ্ধতা

পৃষ্ঠা	শাৰী	ভুল	শুদ্ধ
১২	৩	গথা	গঁথা
১৭	৬	দীপালী	দীপালি
৩৬	১	বছ	বহুত

কবিতা

(১)

সজল নয়নে আহিছিল। তুমি
শাবদী গধূলি বেলা।
সন্ধিয়াব ধৰা হ'ল মধুময়
তোমাৰ পৰশ ঢলা।

শৰতৰ সতে ত'ল পৰিচয়,
ভাবিছিল। হ'ব হৃদি বিনিময়,
পূৰ্বতী পোহৰে আহি নিমিষতে
ভাঙিলে মধুৰ মেলা।

জুবৰী পাহিকে বেদনা জনালা
নিঠুৰ বিবহ জালা।
মৰীচিকা যেন বিফল ধৰণী
নয়ন বাৰিষ মেলা।

শৰতে আনিলে ছোছনা অমিয়া,
মিলনৰ মালা গাঁথি থ'লা প্রিয়া
কুসুমৰ মালা জঁয় পৰি ব'ল
দয়িতে কৰিলে হেলা।

পূঁৱতী নিশাৰ আজ্ঞান শুনি
চমকি উঠে কবি চাক্কাহান,
প্ৰিয়া মমতাজ নাই বুলি ভাবি
বিদৰি উঠে দৰদী প্ৰাণ।

তন্দ্রা সপোন উতলা প্ৰাণে
উৰি বিমানত ভাবে মনে মনে,
অশৰীৰী হৈ আহা প্ৰিয়া মোৰ
(তুমি) স্মৃতিৰ কবিতা স্মৰদী গান।

খুনেৰে গঁথা নোহে শিলে প্ৰিয়া
অতি মৰমৰ তাজমহল,
সৌ সিপাৰৰ যদুনা পাৰত
মোৰ যে তাজে কৰে জলমল।

মালতী মিনাবত ফুলে বাশি বাশি
মালতী-হাচনা জৰে নিতে ভৰি
নাই মাথো তাজ, নাই চাক্কাহান,
(শুনি) বিষাদিত নিৰলাৰ উচুপনি তান।

কববা

(৩)

ভূমি মোর সুরবে গুহ,
মই যে তোমাৰে কথা,
ছন্দে ছন্দে কবিতা মুকুল
প্ৰীতিৰে মৰম গাঁথা ।

কণ্ঠ সুধাৰ মধুৰ বাণী,
গমকে গমকে দিলা যে আনি
মোকেই পাতিলা কবিতা-বাণী
মাধুৰী মনোৰথা ।

বঞ্চিত কৰি বচিলো তোমাৰ
কথাৰে মালিকা,
(ভূমি) সুরবে আঁকিলা মাধুৰী সপোন
মধু মুখ-চন্দ্ৰিকা ।

কত বসন্তই সজালে আতি,
পৰিমল ভৰা কুসুম বাণি ;
তোমাৰ সুরতে উঠিছে ভৰি
সপোন কুহেলি ব্যথা ।

কবী

(৪)

পঙ্ক উডলা শাবদী নিশাব
শেল্লালীবে গঁধা মালা,
নেষাবা প্রিয় মোৰ অভিমান কবি
মবহি মবম ডলা ।

স্পন্দন ভবা হিয়াৰ মিনতি,
কত অতীতৰ মধুভবা স্মৃতি,
আছে লিখা মোৰ পাহিঙে কবিতা
কোনেনো বুজিব জালা ।

অনুবাগ ভবা অকণ বাগব
উজলায় মধু নিশি
ক্ষণ বসন্তই জলালে হিয়াত
দীপালিব দীপ বাশি ।

হিমালী উবাই সবালে আতি
কমলিনী প্রিয়াৰ ধোপাবে পাহি
পৰিমল বেণু হৰিলে পলনে
মাধুবী সুষমা ঢলা ।

কবরী

(৫)

হিন্নাত তোমার স্মৃতি বৈ গ'ল
ভাঙিলে মধুব মেলা,
সেই সঙ্কিয়াব মিলন মেলাত
তোমার স্মুব খেলা ।

স্মৃততে তোমার অলকাবেপবা
নিজবি জ্বিলে অস্মৃতবে ধাবা
মোব পবাণত আঁকিলা স্মবেবে
সপোন মাধুবী বেধা :

সভা ভাঙ গ'ল স্মৃতি মাখে ব'ল
বকুল স্মৃতি ভবা,
স্মুব বেধেবে বচিম কবিতা
পাতিম স্মরনী ধবা ।

বিয়লি বেলাতে এবিগ'লা প্রিয়,
স্মুব স্মবেবে পবলিলা হিন্না ;
সেই ভাবনাতে নিবলাতে বহি
স্মৃতিবে গাঁখিম খালা ।

কববা।

(৬)

কাণ্ডনৌ উষাৰ অভিযানে

কনক-চঁপাৰ গন্ধ-গানে

পথ মলিকাৰ অফিসাবে—

কৰে পৰাজয় হেমন্তিকাক

শেষ শৈৱালীৰ পাপৰিবে।

শত জনমৰ মাধুৰী জবা

কাণ্ডনৌ প্ৰিয়াৰ কুসুম মালা

মনোৰমা মাধুৰিমা পৰাশৰে।

বিয়লি বেলাৰ উদাসী বায়ে

কঁৱৰী ফুলৰ 'পৰাগেৰে

পৰাগ তৰু পৰজি প্ৰিয়াৰ

তৰু হানে আশোশৰে ;

পলাশ 'ফুলৰ মৰল পাতি

বৰ্তীৰ সপোন মালিকা গোথি

অগমনী ছন্দ যাচে কবিতাবে।

(৭)

সেই যে বিদায় বেলা--
তোমার করুণ আশি
কত কথা বেদনা হিয়াব।

নিম্নাত নিতাল যেন পুণ্ড্র ধরা,
ভাষাহীন কবিতার চন্দ্র ভবা,
অলস নয়নে কর নাখর ভাষা
মৌন বিভোবা প্রিয়াব।

আজিও শেরালি কুলে
শাবদী জোনালী বাতি
কত যে বেদনা আনে
সুঁহরি মাধুরী স্মৃতি।

তোমার পুবেবে গঁধা গীতি-ধাৰা,
বস্তু কবরী ফুলব বেণু ভবা,
আজিও নিকষি হবে জোনালী নিশা
স্মৃতি আনে মধু জোছনায়

কবৰী

(৮)

আজি এই বৰষা ৰাতি
ডাৱৰৰ দেশতে কোন কুৱৰীয়ে
ৰাখিছে আসন পাতি ।

প্ৰিয়! অভিসাবে আহিছে কোঁৱৰ
মেঘৰ ৰথতে বলায় চামৰ
আকাশে পৱনে যুকলী বজায়
বাৰিষা যে উঠে মাতি ।

বিজুলী বেথাৰে সোণালী বেঘা
পিঙ্কালে প্ৰিয়াকে আহি
কাণতে পিঙ্কালে মকৰ-কুণ্ডল
জ্ঞানৰ কিৰণ আনি ।

কমল ভাৰাৰ জিলিকে বেথা,
মায়া যুগ হৈ দিয়েছি দেখা ;
সাত ২৫ পিঙ্ক যুৱতী পৰীয়ে
আদৰি জনালে প্ৰীতি ।

কববা

(৯)

সেই দিনা নিবলার মধু জোচনাও
কাষত দবদী চাকি ওখবর মবমী প্রিয়া,
মুহু মুহু পাপিগ্নার মধুৰ তানে—
বচি দিলে সপোন মায়ী।

দিয়া বাকি প্রিয়া মোক চোবাহী ভবাই,
আজি এই কপালী বাতি পৰান জুবাই ;
ভোমার মদিৰা ভবা গীতেৰে বুবাই
জীৱনৰ মধু অমিষ্টা।

সোযে ফুলিছে চোৱা হেজাৰ গোলাপ
বিবহী বুকুৰ কত বস্তু লিখা
কয় ধীৰে ধীৰে হাচনাহানাট
আজুব বনতে আছে বিবহ-গঁথা।

জীৱন খলিতা প্রিয়া আহিলে জুমাট
মধুৰ হাঁহিৰে জানো বাখিৰা জুলাই
দিবা চালি সমাধিতে পিয়লা ভবাই
অ' মোৰ দবদী প্রিয়া।

কবিতা

(১০)

সেই সন্ধিয়াব বকুল বনত

ভোম্বাৰ সতে মোৰ পৰিচয় ;

বিবি বিবি ফাগুনৰ উদাসী নিশাৰ

বলিষ্ঠিল দক্ষিণ মলয় ।

জেনালীয়ে আনিছিল কতনো কথা

মৃত্যুৰ মাধুৰী সানি পুলক বাধা

মুকুটিত বকুলৰ গন্ধ ভৰা

ধৰা যেন কবি মধুময় ।

আলোড়িত মন প্ৰাণে

নয়নে নীৰৱ ভাষা

কত কথা কয় প্ৰাণে প্ৰাণে

উতলা মাধৱী নিশা ।

স্মৃতি-স্তব্ধা কবিতাৰ চক্ৰ বাশি,

চৌপাশে উৰি মোৰ প্ৰথম ঢালি

উঠিছিল কঁপি মোৰ ভীক চিয়া

আক্ৰোশেবে কবি পৰাজয় ।

ইয়ে নোহে মোৰ গান

ইয়ে নোহে মোৰ কথা,

বাখা ভৰা মোৰ মৰমৰ অভিমান।

ভাবিছিলো মই গীতৰ দেশত

স্নেহৰ সপোন বচিম,

ভূমি আৰু মই আৰু কোনো নাই

নিৰলে কবিতা গাঁথিম

অলস নয়ান যাম উটি উটি

কনি তব মধু তান।

জীৱনৰ আলো-ছায়াৰ পথত

ভূমি ঢালি দিবা প্ৰীতি

শাওণী ধাৰায় দিব সোৱণাই

সেই ৰূপ-দীপালীৰ ৰাতি।

তোমাৰ পথত বকল সবাই

কুসুম শহন পাতি

পৰিমল ভৰা সমীৰণে সতে

স্বভিয়ে উঠিব মাতি ;

হিয়াৰ মাজত মাখুৱা ঢালি

পুলকিত হব প্ৰাণ।

কবরী

(১২)

আজিও স্বভিত্তি কয়
বকুল বেণু ভবাই
মাধুরী প্রীতিবে গথা
ক্ষণিকবে পবিচয় ।

সিদিনা আছিল তব পবন
মাধুরী বাড়ি
উতলা ফাগুনে হিয়া কাননত
উঠিলে মাতি
মোব নয়নত আঁকি তব ছবি
হ'ল হৃদি বিনিময় ।

সপোনেবে গঢ়া সোণব কমল
দিঠকে নিদিয়ে যায় ।
চ'তালী নিশাব উদাসী পল্লনে
কয় ধীরে ভুমি নাই ।

আজিও ধবাত জোছনাব ধাবা
নিজবি জবে
ছিন্ন মালাব পবন বাগে
কুহক আনে
হেবোরা স্নেহব বেশ উবি উবি
হিয়া কবে পবাক্ষ ।

কববা

১০)

হঠ যদি চপা ফুল, তুমি হ'বা পাত
দক্ষিণ মলয়া বলে ক'বা কথা কাণে কাণে
ঢলি পৰি গাত।

মট এটি স্মৃতি হৈ কবিতা আনিম
মলয়ার তালে তালে ছন্দ গাঁথিম।
(তুমি) বড়ীন তুলিকা টানি সাত বরণ
বেষা দিবা মোৰ কপালত।

নবীন অভিধি সাজি শ্যামল পাতৰ
তুমি হ'বা কপহ কোঁৱৰ,
মই গাঁথি মালিকাৰে সৌৰণ চপাৰ
দিম ঢালি শ্রীতি পবাগৰ।

বিজুলী বেথাবে বাধি দিবাছি পিছাই
সৰি পবা পাপৰিবে মবল সজাই
নলিয়া কৰিয়ে পাই বহুণ বোলাই
সজাবছি কত কি যে জাত।

আন্ধাৰৰ আঁৰে আঁৰে
 প্রদীপে কান্ধে যে হয় :
 জলোৱা তুমি হৈ শিখা
 পূৰ্ত্তী আহিলে প্ৰায় ।

দিয়া ঢালি আলোক ৰাশি
 (মোৰ) যাত্ৰা-পথ তিমিৰ নাশি
 শুকতৰা সম উঠক ভাহি
 নীলিমা জলেমলায় ।

মালতী ফুলৰ সুবাসে মাথোঁ।
 বেদনা ভৰাতি আনে
 গীতি কবিতাৰ বুকুৰ ব্যথা
 ব্যথিত জনেহে জানে ।

প্ৰাণৰ যত গোপন বাণী
 সুৰৰ সপোন মায়। লাগি
 যৱনিকা ভেদি দিয়াহে কৰি
 (মোৰ) জীৱন জ্যোতিষ্ময় ।

কৰবাঁ

(১৫)

কিয় মাতে মন-পাপিয়াই
পিউ পিউ দিবা ৰাতি ;
হিয়া ভৰা মৰমৰ ঐতি অনুৰাগ
(আজি) তোমাৰ কাৰণে উঠে মাতি ॥

জোনাক। মাধুৰী নিশা নীৰলে বহি
তন্দ্রা সপোন প্রাণে বজাবা বাঁহী ।
সুৰৰ মায়াৰে ৰচিবা সৰগ
যাম আমি ছয়ো তাতে উটি ।

মোৰ আঁচলৰ বা'বে স্তুবাস বলাই
তোমাৰ তলুতে পৰিম
মোৰ কপালত অঁকা কাম সেন্দূৰৰ
বহণ হিয়াতে সানিম ।

লংহতী খোপাৰ মোৰ মালতী পৰশ
হিয়াতে নিজৰি জৰে সপোন অলস
আৱেশ বিভোৰা প্রাণে লাজুকী নিশাৰ
মাৰি যায় মলয়াৰে ছাটি ।

কববা

(১৬)

আজিও প্রাণতে বাজে

সেই যে তোমাৰ গীত-দান

তোমাৰ স্মৰেবে বচা বিজ্ঞান পথত

যাম মই উটি উটি এৰি অভিমান

সিদিনা শাবদী নিশা জোছনা জ্বৰি

আনিছিল সপোনৰ বিভাৱৰী

স্মৃতি লেখা কবিতাৰ মাধুৰী বাণী

পৰাগৰ যত মধু গান।

প্ৰীতি ভবা মালিকাৰ কুসুম বাশি

আধা স্তনা সেই মধু তান,

কান্দে যেন নিবল্যৰ বেদনাতে

তোমাবেই প্ৰিয় অন্নদান।

সেইদিনা ফুলিছিল মনোবিতানত

শেৱালী বিথিকা ভৰি তব পৰশত

এটি স্মৰ, এটি গান, মাথো জগতত

নাই যাৰ কোনো প্ৰতিদান।

কববী

[১৭]

সপোন হেৰাল সপোন দেশত
পুঁৱতী নিশাৰ শেষ লগনত,
কববী ফুলৰ পাহি তেতিয়াও
ঢলি পৰা নাই কববী মূলত।

লতা আৰু ফুলে ঘেৰা এটি মাথোঁ ঘৰ
ৰূপৰ দীপালী জালি উঠে নিৰন্তৰ
ছাঁয়াছবি সম যায় উটি ভাহি
স্মৃতি ৰাখি মোৰ নয়নত।

নীহাবে আৱৰি ৰখা কমল কোৰক
অৰুণ আলোকত উঠে ফুলি,
হিয়াত সায়টি ৰখা স্মৃতিৰ সপোন
মাণিক বেণু হৈ উঠে জ্বলি।

সোণৰ ভুলিকা টানি চিত্তলেখাই
তৰ ৰূপ-জ্যোতি আনি ৰহন বোলায়,
আঁকি দিলে পৰাগত সপোন ভৰাই
সপোনৰে স্মৃতি দিঠকত।

কবিতা

(১৮)

প্রিয়া বিবহৰ নয়নৰ নীৰে বেদনাৰে দিন লেখি,
দূৰ অলকাৰ মধুস্মৃতি জাগে, নৱ জলধৰ দেখি।

বামগিৰি আজি শান্তি বিহীনা, প্রিয়হাৰা মন প্রাণে,
মেধক জনালে বুকুৰ বেদনা বিবহ বিভোৰা মনে।
যোৱা উৰি উৰি জিৰাৰা পথত যদিহে ভাগৰি পৰা,
আত্মকূটে তোমাক নিবহি আদৰি পিঙ্কাই অনল বাখি।

ৰেবাৰ পাৰত দেখিবা প্রিয়া কদম বিটপী বাজি,
তব পৰশতে ফুলে শতদল বনৰ কুটজ বাখি।

অলকা-পুৰীত আছে প্রিয়া মোৰ বিবহী কাতৰা বেষ
কুসুম পাতিৰে দিন গণে মাৰ্গে। অগক বিহীনা কেশ
সেই আননত নাই কপ-জ্যোতি কমলী পৰশ ভৰা,
বিবহী বয়ান নাই প্রসাধন ফুল পৰিমল মাখি।

কবৰী

(১৯)

ইযে নোহে কামনাৰ জয়-মালিকা

দিয়া মোক শত পৰাজয়,

ক্ষমা কৰা প্ৰিয় মোৰ যত অপৰাধ

তোমাবেই প্ৰিয় মাথোঁ জয়

মধুৰ জোনালী ধাৰা শাব্দী বাতি

দিয়ে ঢালি জগতত সপোন পাতি,

ৰূপ-ছায়া অমুৰাগে উঠেহি মাতি

ক্ষণিকৰে মায়া অভিনয়।

শেৱালী ফুলেও হয়! জোনালী নিশা

আপোন পাহৰা হয় নিজকে বিলাই,

ব্যথাভৰা অভিমানে শেষ বজ্জনীত

টলি পৰে লোতক জৰাই।

ভুল যদি হয় প্ৰিয় স্মৃতিৰ সপোন

মোৰ পৰশত জুঠে হৃদি আলোড়ন

মটি দিবা শবতৰ নিয়ৰে ঐক্য

জীৱনৰ মধু পৰিচয়।

কবী

(২০)

আজি এই শাবদী বাতি
এৰা প্ৰিয়া এৰা অভিমান,
বেদনাৰে যত ভৰা শতদল
দিয়া ভাঙি কৰি অৱসান।

হিয়াত আৱৰি ৰখা গোপন বাণী
মধুভৰা জোনালীয়ে দিয়েহি আনি
তোমাৰ তগুৰে আনি স্মৃতি সানি
আমোদিত কৰে মন-প্ৰাণ।

এটি ৰেখা সপোনৰ এটি মধু গান।
সপোন ৰেখাৰে গঢ়া সোনালী বিতান ॥

কবিৰ কবিতা তুমি শাবদী বাণী
ক্ষণিকৰে অতিথি বিৰহিনী,
জীৱন তোমাৰ মাথোঁ নয়ন নীৰে
বিষাদেৰে গঁথা অপমান।

স্মৃতিৰ সোঁতত হক অৱসান
জীৱনৰ যত মোৰ ভুল,
দিবা মোৰ সমাধিত এটুপি চকুলো,
এটি ছমুনীয়া, এটি মাথোঁ ফুল।

অকণ বাগেৰে অঁকা মোৰ এই হিয়া
জীৱনত লুপুজিলা তুমিহে প্ৰিয়া,
গাইছিল পৰাণৰ গোপন কোণত
কবিতাৰ যত বুল্ বুল্।

ফুলাম বঙীন ধৰা
একেটি বাতি,
প্ৰলয়ৰ নাচোনত
যায় যে উটি—

প্ৰীতিৰ মাধুৰী মায়ী এই জীৱনৰ
ভোমাৰ হাততে এৰি মধু সপোনৰ
মৰণৰ পাৰাবাৰ যাম বহুদূৰ
সীমাহীন নাই যাৰ কূল।

কববী

(২২)

তোমাৰ কপালত সাত্ত বহুগেৰে
ইন্দ্রধনু বেঘা আঁকি,
মোৰ যত কবিতাৰ ছন্দ ছিলোঁল
তোমাৰ পথতে দিম বাকি।

তোমাৰ অলক ভৰা কুসুম বাশি
মোৰ গীতি কবিতাৰ স্মৰতি সানি
সপোন মাধুৰী যত পৰে বিয়পি
পৰাগত বঙা বেণু মাখি।

মোৰ মৰমেৰে মধু সনা
যত বচা গান,
স্মৰে স্মৰে উঠে ভাহি
প্ৰীতি-অভিমান—

যদি তব নয়নত আবেশ সানি
পুলকিত অন্তৰ্ভাগে দিয়েছি আনি
দিবা গাঁথি প্ৰিয়া মোক মন-মালতীৰ
ভাষাহীন কবিতাবে চাকি।

কবরী

(২৩)

বকুলর ডালতে

ভব ছপবায়ী

কপোরে কুকলিয়াই,

আমবে ডালতে পবি লগবীয়ে

স্মৰতে স্মৰ মিলায় ।

বতাহত বাগবি স্মৰবে বিননি

বুকুবে বহনাক পায়,

পবাণত ঢালি দি গোন্ধবে সফুঁৰা

বকুল মলে মলাই ।

ভাঁড়ৰ শালতে বহি জিপিণীয়ে

গুনি সেই স্মৰবে বা

মনতে পৰে ঐ কোনোবা কাহানিৰ

ইঞ্জমালতীৰ ছাঁ ।

মনবে মাজতে ফাঙনী বতাহে

ফুবে যে বা বলায়,

বকুল মবহিলে স্মৰো আঁতৰিলে

পবাণত কিবা যেন নাই ।

মোৰ জীৱনৰ সন্ধিয়া পৰত
 তুমি মোৰ থাকিব কাষত,
 দিবা ধীৰে ধীৰে হাতটি তোমাৰ
 মোৰ সেই পান্থ হিয়াত।

জীৱনৰ যত মধু ৰাতি
 এটি ছুটি আছে তাৰে স্মৃতি
 চকুলোৰে ৰচা যত কবিতা
 এৰি যাম তোমাৰ হাতত।

বান্ধুৰে মিহলি জলবীৰী হৈ
 তোমাৰ কাষতে থাকিম,
 (তোমাৰ) শেষ উপহাৰ বিদায় বেলাৰ
 মালাধাৰিও ধৰাতে এৰিম।

ৰূপালত পিন্ধাই চন্দন লেপন
 এখনি মাথোঁ দিবা আভৰণ
 স্নেহে হ'ব মোৰ পথৰ সমল
 অকলশৰীয়া পথত।

কবরী

(২৫)

আজি এষ্ট শবতৰ মধু যামিনী
কোন তুৰ্ম অপৰিচিতা ;
কাৰ বিবহত নয়ন নৌৰে
ৰচিলাহি গীতি-কবিতা ?

হিয়াত নিৰখি আশা কত কামনাৰ
শব্দী কপহী ৰাতি কৰি অভিসাৰ
ফাচি দিলা পৰাণৰ প্রীতি উপহাৰ
তুমি জানো পৰিণীতা ?

ইয়ে মাথো ক্ষণিকৰ
সোণালী সপোন,
ভীক হিয়াৰ পৰশৰ
প্রীতি শিহৰণ ।

সদিওবা তুমি জায় !, বিবহ প্রতীক
এটি নিশাৰ মাথো পথৰ পথিক
শবতৰ মধুনিশা প্রিয়বাক্ষরী
তবু তুমি পদদলিতা ।

কবৰী

(২৬)

ভূমি মোৰ জীৱনৰ মনোবিতানত
এপাহি কুসুম মানস বনত
মৰম-পৰশা গানে, শ্ৰীতি আৰু অভিমানে
সুৰৰ অমিয়া ধাৰা
দিয়া ঢালি মোৰ পৰাণত।

অকণ বাগেৰে দীপ-শিখা জ্বালি
ৰঙীন আলোক ৰাশি দিবাৰি ঢালি
যাচি দিবা মধুবাণী কণ্ঠ সুধাৰ
এটি নিশাৰ শেষ প্ৰহৰত।

তোমাৰ কাৰণে বচা মোৰ কবিতা
ভূমিতো ছুৰুজিলা হায় !
সুৰৰ মাধুৰী সানি ৰচিলো সপোন
তোমাৰেই জয় গীতি গাই।

‘লয়লী’ৰ হিয়া ভৰা পুলক প্ৰাণৰ
‘মজলু’ৰ নয়নৰ কবিতা গানৰ
কিয়ে সকলক হায় ! এই ইতিহাস
বিবহেৰে গাঁথা জগতত।

কববী

(২৭)

গীতৰ মাজেদি যদি আহা তুমি
সুৰৰ সপোন লৈ
মোৰ ভাবনাত কৰা বিচৰণ
হিয়াতে বিলীন হৈ।

তব পবশত ফুলা শতদল
স্মৃতিৰ সুৰভি বয় অবিৰল
বিৰলে সন্ধিয়া আহি গুচি যায়
কতনো কথাকে কৈ।

বিবহী মলয়ে কয় কাণে কাণে
দশ কববীৰ কথা
হিয়াৰ মাজত তুফান তুলি
জ্বলায় বিবহ ব্যথা।

এই জগতত কত চাফাহানে
স্মৃতিৰ তাজ সাজে মনে মনে
কত বিবহৰ জৰণা ধাৰা
নীৰে আছে যে বৈ।

জয় তোমাবেই জয় !!

সেই সন্ধিয়াৰ নিবলাতে মোক কৰি পৰাভয়,

আঁকি দিলা ক্ষেটুকাৰ বহণ সানি

হিয়া মোৰ কৰি তুমিময়।

তেতিয়া আছিল শৰতৰ জোনালীৰ

প্ৰথম প্ৰেহৰ,

হিয়াৰ পুলক আনি হিয়াতে তুলিলা

মৰমৰ মুহূৰ্ত্ত লহৰ।

তুমিতো নুবুজিলা হয় !!

ভুলৰ বাটেদি গ'লা

মোক নুবুজিলা হয় !

সপোন মায়াৰ পথত তুনিয়ে আনিলা—

আজি হিয়াৰ ভাঙিলা লয়।

আজি যে মোৰ স্মৰ হেৰাল

স্মৰ বিৰহী মই

স্মৰ বিচাৰি ঘূৰি ফুৰো

স্মৰৰ সপোন লৈ—

স্মৰ-কুঁৱৰীৰ স্মৰ-বিৰহত

আজি স্মৰ হেৰুৱালো মই।

কবী

(২৯)

মোৰ কবিতাৰ ছন্দ হেৰাল
জীৱনৰ সধা যত স্তব
মাৰ গল মৰমৰ হিয়াৰ জোঁৱাৰ
বিষাদেৰে কৰি ভৰপুৰ।

গিছাতেই ঢালি দিলা মালতী প্ৰীতি
মায়া আলেয়াৰে ভৰা আন্ধাৰ ৰাতি
ছিঙি দিলা পৰাণৰ বক্তৃতা
কবিতাৰ ব্যথা চকুলোৰ।

এদিন কাষতে মোৰ বহি একাৰত
সেইদিনা জোনালীৰ ষোড়শী তিথি।
গনত পৰেনে মেঘে ঢাকিলে গগন
কঁপি উঠিছিল প্ৰাণৰ মৰ্মবীথি !

‘বচোৰা’ৰ কাননৰ পাহি গোলাপৰ
খোপাতেই মৰহিলে ‘জুবজাহান’ৰ
কবিতাৰো পাহি আজি গল মৰহি
কামনাও হ’ল বহু দূৰ।

কবৰী

(৩০)

কত অতীতৰ মাধৱী-পৰশ

আজিৰ ফাগুনে দি়য়ে আনি,

মোৰ পৰাগত স্মৃধা ঢালি ;

কত জনমৰ মাধুৰী ধাৰাই

সজায় সপোন দীপালি ।

এদিন আছিল এই বঙীন ধৰা

তোমাৰ ছবিৰে অঁকা কবিতা ধাৰা,

আজিও পৰাগ মোৰ কৰে উতলা

কপৰ দীপালী জালি !

আজি এই যাত্ৰাৰ আকুল পথত

লগত তুমি মোৰ নাই ;

ক্লান্ত হিয়াই মোক দিব সোঁৱৰাই

তোমাৰ মৰমী গীতি গাই ।

হিয়াৰ মালতী মোৰ জ্বৰি পৰে

হেৰোৱা গীতৰ আজি স্মৰে স্মৰে

আজিও ফাগুনে আনে মোৰ পৰাগত

স্মৃতিৰ মধু জোনালী ।

কবৰী

(৩১)

তোমাৰ স্মৃতি মোক দিয়া পাহৰাই
ভাঙি দিয়া পৰাণৰ মাথৰী সপোন,
অতীতেৰে ভৰা মন নিয়া উটুৱাই ।

ভাগৰি পৰিলে হিয়া অলস পৰাণ
মাধুৰী-নিৰ্য্যাস গীতৰ হল অৱসান,
আজি মোৰ পৰাণৰ মুনীল গগণ
কলীয়া ডাৱৰে দিলেহি বোলাই ।

আজিও নীলাচল অচল-অতল
পাৰেদি লুইত ধাৰা বয় অবিৰল,
আজিও পৱনত উটি ভাহি আহে
তোমাৰ স্মৃতি তৰুৰ ফুল পৰিমল ।

তোমাৰ কাষে আজি গীত বচা নাই
তোমাৰ স্মৃতি মই ৰূপ দিয়া নাই,
হিয়া আকাশত আজি বিবহ ভৰাই,
বস্তুধাৰ মধু জোছনাই ।

কবৰী

(৩১)

চ'তৰে শেষতে আহিলে বিছটি
আনন্দৰ উঠিলে বোল,
বিছৰ বিছতীয়ে নাচিছে উলাহে
হাততে জেটুকাৰ বোল ।

দিয়া ঐ ফুলতী আশী চেলেন্থনি
লাহৰী হাতেৰে বোৱা,
লাহতী খোপাতে পিন্ধি কপৌ ফুল
মৰমৰ ওলগ লোৱা ।

নাহৰ ফুল ফুলিলে গছ ভৰি ভৰি
বসন্তৰ বা লাগি-তাত,
বলীয়া বতাহত গোন্ধে মলেমলায়
থৰ হেৰুৱালে গাত ।

দেঁপাতে উঠিলে বনগীত লহৰী
বিছৰে বতৰা কৈ,
মৰমে পখিলাই জুৰত উটি ফুৰে
বঙালী ভাৱনা লৈ ।

কবৰী

(৩৩)

পূৰ্ণতী নিশাৰ মোৰ সপোন পাৰত
কোন তুমি দেৱবালা ?
স্মৃতিৰ ভাঙিলা মোৰ ভুল,
হিয়াৰ বেদীত মোৰ বিফল পূজাৰ
পাৰি ব'ল ফুল পৰিমল ।

মায়া-ভৰা সপোনৰ কোনোবা দেশত
মন মোৰ উৰি ফুৰে অলীক সুখত
তোমাৰ নীৰৱ ভাষা নয়ন কোণত
হিয়া মোৰ কৰে যে আকুল

কবিৰ কবিতা কৰি অপাৰগ
(তুমি) ফুলি উঠা স্মৰণ মুকুল
সোণৰ তুলিকাও হাৰ মানে য'ত
তোমাৰ আননৰ মাধুৰী বকুল ।

স্মৰ সখা জীৱনৰ উদয়াচলত
কণিকৰে পৰিচয় স্মৰণ পথত
কণৰ শলিতা তাতে চিমিকি জ্বলাই
প্ৰাণ মোৰ কৰা বিয়াকুল

কববা

(৩৪)

(আজি) মধু জোনালীৰ সন্ধিয়া পৰত
অতীতৰ সোৱঁৰণী লৈ,
অকলে বোটলো মই স্মৃতি ভৰা ফুল
হেৰোৱা স্মৰণ সেই বিজ্ঞন পথত।

গন্ধহীন আজি মানতী মুকুল
মৰহিলে পৰাণৰো প্ৰীতিৰ বকুল,
আজি এই সন্ধিয়াই কৰে যে আকুল
পৰিশি হিয়াৰ মোৰ মৰ্ম-কোণত।

কথাৰে গঁথা মোৰ যত কবিতাই
তোমাৰেই ৰূপ ৰাশি লৈ
স্মৰণ বহণ সানি জেটুকা বোলায়
মোৰেই গোপন কথা কৈ।

ককণ কাহিনী হিয়াৰ কালিমা সানি
এনে জোনালীয়ে কত দিয়ে যে আনি,
স্মৰণ বিচাৰোতে মই স্মৰণ বাণী
হেৰুৱালো আজি হয় ! এই জোনাকত।

কববা

(৩৫)

কোনেও নজনাকৈ তুমি আহিবা নিৰলে,
সন্ধিয়াৰ আঁৰতে এখুজি-দুখুজি কৈ,
খোজতে জৰাই কমলৰ পাপৰি
ফুলিবা হিয়াতে ইল্লমালতী হৈ।

আহিবা তুমি আহিবা, স্মৰৰ সপোন চানেকি বাছিবা
হিয়াত তুলিবা মুহু আলোড়ন
নোকোৱা কথাটি কই,
মই ঢালি দিম মৰমী নিজৰা
কবিৰ কবিতা হই।

অলস নয়নে বুজাবা হিয়াৰ
আলচা গোপন কথা,
ভাষাহীন বাণী কবকে নোৱাৰা
মৰম মালতী গাঁথা।

স্মৰ ঢালি দিবা মোৰ জীৱনত
স্মৰেৰে কবিতা কৈ,
কোনেও নজনাকৈ, কোনেও নেদেখাকৈ কোনেও জুগুনাকৈ
স্মৰেৰে ঢালিবা অমিয়াৰ ধাৰা
স্মৰেৰে মাধুৰী লৈ।

মই উটি যাম স্মৰ সাগৰত
স্মৰৰ ধাৰাৰে বহি।

কৰবা

(৩৬)

বহু দিনৰে কথা... .. ।

সিদিনা আছিল ঘন বৰষাৰ শেষ সন্ধিয়া বেলা ।

অৰুণ ৰাগেৰে ৰঞ্জিত কৰি

কনক-কিৰণ পৰিলে জ্বৰি

আঁকি দিলে কত ব্যথা ।

বহুদূৰ বহুদূৰ আজি সেই সন্ধিয়া বেলা

স্মৃতিয়েহে মাথোঁ দিয়োহি ভৰাই

(মোৰ) মৰমী মালতী ডলা ।

আজিও ধৰাত সন্ধ্যা নামিছে

শাওনী বাৰিষা ধাৰা

গন্ধ বিহীন মাধৈমালতী

যেন মৰহা শেৱালি গাঁথা ।

জীৱনৰ এটি সন্ধিয়া... ..

সেই ছবি বৈ গ'ল মোৰ মানস পটত
স্মৃতি যাৰ যুগমীয়া।

আজিও সন্ধিয়াই কৰে বিয়াকুল
সোৱঁৰাই অলীক সপোন
ৰূপে ঘনে ভীক হিয়া।

মানসী প্ৰিয়াই মোক কৰে পৰিহাস
দেখি বৃথা জীৱনৰ আকুল প্ৰয়াস
মৰহিলে মালিকাৰ মাধুৰী স্মৃতি
ভূমি মোৰ কবিতা-প্ৰিয়া।

তোমাৰ কাননত আজিও বিকশি উঠে
নবীন গোলাপ ৰাশি
ছিঙি নিলা মোৰ হায়! মৰমী যুকুল
হিয়াৰ কবিতা নাশি।

বিৰহিনী মলয়াই আজিও বিৰহ ঢালি
কয় আহি কাণে কাণে স্মৰণ প্ৰদীপ জালি
শৈৱালিপ্ৰীতিৰ এই তোমাৰ মৰম ডালি
খেদিছিলো মই হায়! যুগ মাগ্না।

কবী

(৩৮)

মোৰ কামনাৰ আশা নিবাশাই

ভাঙিব জানো এটি ভুলৰ অভিমান।

তোমাক আঁৰি লৈ ৰচা কবিতাই

এবাৰ হিয়াত জানো তুলিব তোমাৰ

পাহৰা স্মৰণ সেই তান।

মোৰ এই বেদনাৰ নয়ন ধাৰাই

স্মৃতিৰ ছুঁৱাৰ খুলি পুলক জগাই

ভুলৰ পাপৰি গাঁথি মৰহা ফুলৰ

মিছাতে বিচাৰোঁ মই বৃথা প্ৰতিদান।

আজিৰ জগতত যেন কোনোৱেই নাই।

স্মৰণ মায়াৰে যাৰ দীপালি জ্বলায়,

মৰম মালিকা মোৰ আশা গাঁথোতেই

ছিগি গ'ল বেদনা ভৰাই।

মোৰ যত কথা মোৰ যত স্মৰণ

তোমাৰ ভাৱেৰে গঁটা হিয়া-কহিনুৰ

মৰমে মলছা হিয়া কৰি ভৰপূৰ

আকুলিত কৰে মোৰ প্ৰাণ।

কববা

(৩৯)

মোৰ কবিতাই আজিও বিচাৰি ফুৰে
হেৰোৱা স্মৃতিৰ গীতি সেই সন্ধিয়াৰ
আজিও বকুল জৰে মোৰ কামনাৰ
সুৰৰ পৰশ লাগি কবিতা-প্ৰিয়াৰ।

সুৰৰ ধবশী মোৰ বচি অলকা
গীতেৰে সপোন পাতি মায়া বীথিকা
কবিতা ফুলৰ আজি গাঁথি মালিকা
কপৰ জেউতি ঢালি কপালী মনৰ

মৰম আদৰি লোৱা এখনি হিয়াৰ
মৰমত আছে জানো প্ৰাণ।
মিছাই হেতালি খেলি কত অভাগাই
হিয়া মাথোঁ কৰে খান-বান।

আজিও শৰত আছে শেৱালি বনত
কত অতীতৰ স্মৃতি জগায় মনত
বোৱাই চকুলো ধাৰা নয়ন কোণত
সৌৰবশী সৌৰবাই মৰহা প্ৰাণত।

কিনো ফুল বাছিল অ' মোৰ ফুলতী
 কিনো ফুল বাছিল ঐ
 কিনো খেলিলি মৰমৰ হেতালি
 নজনা বুজনা কৈ।

মৰমৰ বানিৰে হিয়াফুল বাছিল
 দেহাৰ দীঘে দিলি বৈ।
 মন মোৰ হেৰালে সিদিনাৰে পৰা
 তোৰ ভাৱনাতে খহে বালি গঢ়া
 হিয়া লুইতৰে ঐ ;
 ভৰ বাৰিষাৰে বানে ঐ আহিলে
 থোকি বাথোকি কৈ।

মনতে আলচা মনৰে কথাটি
 হিয়াতে মৰহি যায়
 সপোনে আনিলে সোণৰে চকলি
 মোহৰ মায়া জালে পান্ন

ভুঁই ভুই জ্বলালি মনৰে মাজতে
 ধৰ হেৰালি মোৰ ঐ গাতে
 চকুৰে চাৱনি লৈ
 তোৰে ঐ লগতে মন উৰি ফুৰে-
 মন উৰণীয়া হৈ।

তোমাৰ গীতৰ শেষ কঁপনিত
 মোৰ হিয়াৰ পুলক আনে
 কত কবিতাৰ ছন্দ জগায়
 আলোড়িত মন প্ৰাণে ।

অমুৰাগ ভৰা গীতৰ বাণী
 মোৰ যে প্ৰাণৰ প্ৰতিধ্বনি
 মাধুৰী স্মৃতিৰ আনে সৌন্দৰ্য
 উতলা মাধৱী গানে ।

বিফল নহয়, বিফল নহয়,
 সপোন পূৰ্ণতী নিশাৰ
 কপটতা সনা এখনি হিয়াত
 হৃদয়ে কমল আশাৰ ।

তোমাৰ হিয়াৰ গোলাপ-দানি
 প্ৰীতিকুসুম্বেৰে ভৰোৱা আনি
 সানি দিয়া তাতে মালতী পৰাগ
 মধুজবা আলাপনে ।

কৰবা

(৪২)

তোমাৰ ভাবত মই বচা নাই মোৰ কবিতা
গীতৰ মাধুৰী তোলা নাই তান,
তোমাৰ সুৰত মই উটি যোৱা নাই
জীৱনৰ পাতি অভিমান

মধু জোনালীত বহি সন্ধিয়া বেলা
সুৰৰি অতীতৰ মায়াৰ খেলা
ভাঙি যোৱা দুদিনৰ মোহন মেলা
আজিও পুলকি উঠে প্ৰাণ

মৰমী ফুলেৰে গাঁথা মালিকা প্ৰীতিৰ
পুৱতী মলয়ে শুকাই।
চিয়া-কৰবীৰে গাঁথা কবিতাৰ হাব
জীৱনত মৰহি নেযায়

ভুলভৰা জগতেও ভুলকে বুজি
বেপুৰা বীণাৰ তাঁৰ অযথা বাজে
সেই কঁপনিত হুঠে দূৰ অতীতৰ
অভিনৱ ৰূপ-বস-গান।

কববা

(৪৩)

সুবেৰে সপোন আঁকি দিলা

মোৰ জীৱনৰ তালে তালে, ছন্দ ভৰা গানে গানে

পুৰৰ সুধাৰে ঢালা

কত ৰাতি বহি উজাগৰে, বিৰহ কাতৰা জোনাকৰে

আশা নিৰাশাৰ আহৰি কুসুম

লোতকেৰে গাঁথে মালা।

সপোন বিভোৰা 'শকুন্তলা'

কামতে সখী 'অনসুয়া'

হ্যানৰ দেৱতা এটি ক্ষণিকৰ

(ৰ'ল) হিয়াৰ মাজতে আঁকা।

সেই কাৰণেই ললে অভিশাপ, জীৱন মৰহা জালা।

কত কাহিনীয়ে কবিতা ভৰায়

জীৱন প্ৰদীপ জ্বালি ;

বুখা ভাৱনাই কামনা ভৰাই

হিয়াৰ মৰম ঢালি।

এদিন সন্ধিয়া সেই ছাপৰত

মুৰুলী বজায় কদম তলত

পুৰৰ মায়াৰে ৰবে উচাতন

গোপৰ যতক বাল।

আজিও তাৰেই হয় প্ৰতিধ্বনি, ৰবে জীৱন জলাকলা।

কববা

৪৪)

মৰমী কুসুম বাশি
স্মৃতিৰ জোৱাৰ লাগি
ফুলে আজি শতদলে
হিয়াৰ কামনা ভৰাই।

তোমাৰ কপৰে শিখা, মোক যে নেলাগে প্ৰিয়া
লাগে মাথোঁ এখনি হিয়া
অকণ বাগেৰে বুৰাই।

মোৰ যত কবিতাৰ ছন্দ ভূমি
সুৰৰ জগতৰ মোৰ সুৰেৰে বাণী
সপ্ত সুৰেৰে গঁথা যতেক বাণী
সুৰৰ দীপালি জ্বলায়।

কত কবিতাৰ কথা গাঁথোতেই
ছন্দ হেৰায় হায় !
কত জীৱনৰ মধু জোনালীত
মৰম মৰহি যায়।

ছিঙি যোৱা পৰাণৰ ভক্তী বাজি
কঁপি উঠে অতীতৰ পাহৰা সুৰকে আজি
সুৰেৰে সপোন লিখি সুৰেৰে মলিকা গাঁথি
হিয়াৰ পুলক জগাই।

কবব।

(৪৫)

তৃতীয়া জোনালী ৰাতি, মায়াক সপোন পাতি

তুমি আহা ধীৰে ধীৰে

সুৰৰ মালিতা ৰচি।

জগত নিতাল আজি, স্মৃতিৰ বাঁহীটি বাজি

হিয়াৰ পুলক জাগে

হেৰোৱা প্ৰীতিকে যাচি।

মোৰ জীৱনৰ সেই হেৰোৱা পথত

তোমাৰ সুৰকে গাও প্ৰতি প্ৰহৰত

আজিও কবিতাই তাকে যে গাঁথে

মৰহা ফুলকে বাছি।

এযাৰি মধুৰ মাতে ভাজে অভিমান

পাষণ হিয়াৰো হয়!

অভিমানী বালিকাৰ মান অভিমান

পুলকে নিয়ে উকুৱাই।

মোৰ কবিতাই ৰচা মালতী ব্যথা

তোমাৰ নয়নৰ কাজল ৰেখা

মাধুৰী প্ৰীতিৰ সেই বিজুলী ৰাখি

হিয়াত ৰাখিছো সঁচি।

কবব,

(৪৬

মোৰ কবিতাবে বচিলো তোমাক
তোমাৰ সঁহাৰি নাই
অন্ধপ্ৰেৰণাৰ সপোন মাধুৰী
তুমিয়েই দিলা হয়।

দূৰ সূদূৰৰ স্মৃতিৰ জোনালী
আজিও নিৰলে আহেয়ে গধূলী
কত মৰমৰ বক্ত কৰবী
হিয়াতে মৰহি যায়।

কত অভিলাষ, প্ৰীতি, অন্ধবাগ
ৰাতি উজাগৰে গঁথা,
এটি ভুলতেই যায় উৰি হয়।
প্ৰাণৰ মৰ্ম কথ।

সূৰ সাগৰত ঢৌ খেলি খেলি
আহিছা সূৰেৰে প্ৰদীপ জালি
শেষ প্ৰহৰৰ সপোন ভাঙিলে
পুৱতী মলয়ে পায়।

কৰবা

(৪৭)

কত সোৱঁৰণী কালৰ সোঁতত
ধৰাতে মাৰ যায়
কত কবিতাৰ স্মৃতিৰ কাহিনী
শিলৰ বুকুতো পায়।

অতীন্দৰ কথা মনতে পুৱঁৰি
কত হিয়া হাঁয়! ভাগৰি জুগৰি
মায়াৰ সপোন বুকুতে আৱৰি
বিফল বাগিনী গায়।

কত জনে হাঁয়! গৰম বিচাৰি
কৰে জীৱন জলাকলা
কত জনে পায় অজানিতে হিয়া
প্ৰীতিৰ প্ৰণয় মালা।

পলে পলে দিন যায় যে বাগৰি
স্মৃতিৰ সোঁতত ফুৰে উটি বুৰি
দূৰ নীলিমাৰ তৰাৰ দীপালি
কত জনে থাকে চায়।

কববা

(৪৮)

মোৰ ভীৱন কৰি বিয়াকুল

আনি দিলা সপোনত আলোকি বিভাৰ

বঙ্গীন মাধুৰী আলো—

নাই যাৰ তুল।

বায়ুধেহ আকাশৰ বহণ সানি

মৰমী হিয়াৰ পৰশ বোলোৱা আনি

তম্ভা জৰিত প্ৰাণে অকলে গাঁথিম

মানসী প্ৰীতিৰ সেই স্মৃতিৰ বকুল।

সন্ধিয়া দেশৰ সৌ অস্তাচলত

বাজলী বেলিটি মাৰ যায়

নাঞ্জীফুলৰ কিৰিটি পিন্ধি

কপহ কোঁৱৰে আছে চাই।

মন যায় উৰি উৰি সেই দেশলৈ

অজানিতে কামনাৰ কপ বাশিলৈ

নোকোৱা ভাষাৰ বাশী নোঁগোৱা গীতে

আজি যেন মন মোৰ কৰেহি আকুল।

কৰবী

(৪৯)

আঘোনৰ দোণালী ধানৰ পথাৰতে
তাকে ঐ দেখিলো তাত্তে,
অতীকৈ ধুনীয়া লিহিবী খোঁপাটি
পাটে মেজাকৰী গা-তে ।
বদত চিকেমিকাই জিঞাৰে পাখিটি
তিববিৰ তিববিৰ কৰে
সোণৰ ৰাজপটা নাচে বালিছৰী
আঁচলৰ বা-তে উৰে ।
হিয়াতে ধলি ঐ পালি কঠিয়াকে
তিনদিন উকলি গলে
মৰমৰ কঠিয়া হিয়াতে মৰহে
নাহিলি মৰমৰ বাটে ;
মৰহা হিয়াৰে লেছেৰি বোটলো
তোৰে ঐ কাচিৰে কটা
পম খেদি খেদি মনতে ভাবো ঐ
সেই তাহানিৰে কথা ;
মনৰ বালিঘোৰা মিছাতে উৰে ঐ
হিয়া লুইতৰ পাবে
মৰমৰ বাটতে পিছলি পৰি ঐ
থৰ হেঁকৰালো গা-তে ।

কববা

(৫০)

কল্পনা পাবব দূৰ স্নদূৰব
স্মৃতিয়ে উতলা কৰে
অকলশবীয়া কত সন্ধিয়া
আহা তুমি অভিষাবে

ক্লগ বসন্তৰ কুসুমিত মন
তোমাৰ প্ৰীতিৰে বচা ফুলবন
আজি হেমন্তই দিলে আবৰণ
শিক্ত শিলিৰ জৰে

কত পূৰ্ণিমাৰ জোনালী বাতি
ঔড়সী আন্ধাৰ ভবাই
মধু সপোনৰ হিন্দোলাতেই
জীৱনৰ ছন্দ হেৰায়।

বেদনাৰে ভৰা কবিতাষে মোৰ
তোমাৰ পবন ব্যথা চকুলোৰ
হিয়াৰ পাপৰি মৰছে যে হায়!
অকাল সমাধি তীৰে।

কববা

(৫১)

হে নিকৰ্ণ বন্ধু মোৰ
তোমাৰ বিবহত হলো যে কবি,
গানে গানে মই হিয়াৰ পথত
আঁকিছো তোমাৰ ছবি।

আছে যে সন্ধিয়া নব অনুৰাগে
নবীন প্রেড়ণা কত কিয়ে জাগে
মুকলী বজায় সুৰ বিয়পায়
জবাই মধু পুৰবী।

হে পাষণ নুবুজিলা তুমি হয় !
তোমাৰে দেউলত প্রদীপ জালি
নিৰবে যে মোৰ ভিক্ষাবী হৃদয়
ধূপ হৈ আছে জলি

যত অবহেলা যত অভিমান
মৰমো হিয়াৰ ইয়ে প্রতিদান
অস্ত্রাচলৰ কিৰণ আনি
জিলিকে আজিও বৰি।

কববী

(৫২)

ফুলাম হাঁচতিবে কি তামোল খুন্সাল
গা মোৰ বাইজাই কৰে ঐ ককাইতি
গা মোৰ বাইজাই কৰে ।
মৰমৰ আছদি কিনো সতে দিলি
পীৰিতি বাগিয়ে ধৰে ।

হেঙ্গুলি জেটুকা বোলালি হিয়াতে
উমলি থাকিম যেন তোৰে ঐ সতে
বহি বাতি উজাগৰে
মৰমৰ সোঁততে উটি যাম ছয়ো ঐ
ছকুল মোৰ উপছি পৰে ।

খেৰেজুকলীয়া হিয়া নোবোলাবি
আজি এই উককা বাতি
তোৰে সতে মোৰ হিয়া যায় বাগৰি
কোনেবা দেশলৈ উটি ।
মনকে বান্ধিব নোৱাৰি চেনাই ঐ
বচকী মন মোৰ উৰে
ভাবোতে ভাবোতে তোৰে ঐ কথাৰে
ভোক পিয়াহ কেনিবা হৰে ।

কবী

(৫৩)

শুভ্র জোনালী নিশা

যমুনা পাৰৰ বায়ুয়ে উচুপে বৈ।

চায়! চাঙ্গাহান কাক হেৰুৱাই—

ৰচিলা তাজমহল—

শত কামনাৰ প্ৰেমৰ মাথুৰী লৈ।

আজিৰ ভগতত বয় কলকল

প্ৰেম যমুনাৰ ধাৰা অবিৰল

প্ৰেমিক হিয়াৰ উৎপল দল

বিকশে কবিতা হৈ।

‘মীনাবজাৰ’ৰ চমক ভাঙ্গি

হিয়াতে ফুলিলা নীলকুমুদিনী হৈ

প্ৰেমৰ তীৰ্থ গাঁথে চাঙ্গাহানে

প্ৰেমিকা ‘বাণু’ৰ মৰমী পৰণ লৈ।

দূৰ কাৰেঙ্গৰ জোনালীত বতি

অশৰীৰী হৈ চাঙ্গাহানে আহি

স্মৃতিৰ কাহিনী স্মৰি স্মৰি

‘বাণু’ বুলি কান্দে ঐ